

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref: 200806239

HØRING: NOU 2008:18 - FAGOPPLÆRING FOR FRAMTIDA

Det vises til høringsbrev av 27. oktober 2008. Vi takker for muligheten til å sende svar.

I følge Karlsenutvalgets mandat synes det i første rekke å være fagopplæring på videregående skoles nivå som skal vurderes. Utvalget har også omtalt andre forhold, blant annet fagskoleutdanning. Utviklingen av fagskoleområdet i kjølvatnet av den nye fagskoleloven er sentralt og viktig, og vi støtter at dette har fått brei plass. Her er det viktig for VOFO å minne om den fleksibilitet som fagskoleloven så langt representerer, bl.a. at desentrale fagskoletilbud gjøres mulig ved at studieforbundene – som dekker hele landet - kan få godkjent fagskoletilbud. Dette mener vi må utvikles videre.

Som utvalget påpeker er fagskoleutdanningen ikke fullfinansiert. Utvalget foreslår at fagskoleutdanning som bygger på fag- eller svennebrev skal være fullfinansiert.

Vi kan slutte oss til dette.

Videre oppfordrer utvalget Kunnskapsdepartementet til å forbedre statistikkgrunnlaget på fagskoleområdet. Dette arbeidet har startet opp, og vi slutter oss til at dette skjer.

Utvalget foreslår også at det tas grep for å gjøre fagskoleutdanningen mer synlig, at ressursene til rådgivning økes kraftig og at veilederopplæringen styrkes. Vi slutter oss til dette, og minner om at mange desentralt plasserte studieforbundsenheter kan tilføres ressurser for å gi veiledning for voksne, spesialister på voksnes læring som de er.

Vi støtter utvalgets syn om at ulike utdanningsveier må ses i sammenheng og henge sammen. De som søker seg fra videregående opplæring eller fagskole og over i høyskoler eller universiteter er gjerne godt motiverte og karrierebevisste studenter. Det er viktig at det er godt kjente og synlige system for at tilegnet kompetanse i ett skoleslag kan gi uttelling i et annet.

Utvalget foreslår også at staten bør etablere ett eget råd for fagskoleutdanning. Vi minner om at man tidligere hadde offentlige råd for de fleste opplæringsområder, bl.a. et eget for voksnes læring; Voksenopplæringsrådet. Dette ble, i likhet med andre råd, nedlagt for flere år siden og staten har valgt andre måter å følge opp ulike utdannelse på. Vi er derfor usikre på behovet for et eget ”fagskoleråd” i dagens situasjon. Alternativt bør man ta en gjennomgang av hele utdanningsfeltet og vurdere hvordan de ulike utdannelse skal følges opp med ”råd” eller lignende.

Under kapitlet om *Tiltak* har vi for øvrig konsentrert oss om kapitlet om voksnes læring; 6.5 Grunnopplæring for voksne.

Her slutter vi oss helt til utvalgets vurdering (side 97) om at det ”... er behov for innsats for å bevisstgjøre voksne om deres nytte av mer opplæring og å motivere dem for å delta i opplæring. ... Det er i dag ingen som har ansvar for å motivere voksne til å søke ny opplæring”. Så trekker utvalget den konklusjon at dette er et ansvar og en oppgave VOX bør ta på seg. Vel og bra, men vi tror at det må mer til. VOX er en institusjon, et statlig forvaltningsorgan, som neppe egner seg til å drive folkelig mobilisering. Som utvalget

vet, har vi i Norge en sterk og rik tradisjon for folkelig opplysningsarbeid gjennom studieforbundene og de frivillige organisasjonene, fagbevegelsen, interesseorganisasjoner og andre. Vår erfaring tilsier at disse bør tilføre ressurser og redskaper for å kunne bidra aktivt i et slikt motivasjonsarbeid som utvalget etterlyser.

Dette bringer oss over i en generell kommentar til tiltakskapitlet:

Utvalget legger stor vekt på samarbeid mellom det offentlige og arbeidslivet. Utdanningssystemet skal mer på banen, det samme skal næringslivet. Dette er bra, og godt prøvd. Men utvalget ser bort fra at det er tre hovedarenaer for (voksnes) læring i Norge; de offentlige utdanningsinstitusjonene, arbeidsplassene og frivillig sektor (studieforbundene, sivilsamfunnet og den rike flora av frivillige organisasjoner.) Gjennom Tronutredningen, som utvalget referer til, NOU 2007:11 Studieforbund – læring for livet, og oppfølgingen i den kommende proposisjon om ny lov for studieforbundene, pekes det på deres viktige opplæringsfunksjon på mange samfunnsområder. Det er underlig at utvalget ikke har fått med seg dette, ei heller synes å legge vekt på denne sektorens fortrinn når det gjelder å nå fram til voksne med ulike tilbud.

I regjeringens første ”krisepakke” (presentert 26. januar) er programmet Basiskompetanse for arbeidslivet (BKA-midlene) økt med 20 millioner. I kommentaren understreker krisepakken at man ved bruken av disse midlene bør søke samarbeid med studieforbundene, på grunn av deres unike posisjon i forhold til voksne. Dette kunne jo ikke utvalget ha fått med seg. Men nå er det mulig å nevne det – i høringsbrevet.

For øvrig slutter vi oss til utvalgets forslag under 6.5.2, men savner et punkt om motivasjon og rekruttering (se foran) og frivillig sektors/studieforbundenes mulige rolle (se foran).

Oslo, 2009-01-27

Vennlig hilsen

Voksenopplæringsforbundet

Sturla Bjerkaker

Generalsekretær

sb@vofo.no

